

โรงพยาบาลฟักท่า
ระเบียบปฏิบัติ
เรื่อง

คู่มือการบริการทางห้องปฏิบัติการ

กลุ่มงาน เทคนิคการแพทย์

เอกสารเลขที่ SOP-LAB-011-01

	ชื่อ - สกุล	ลายเซ็น	วัน/เดือน/ปี
ผู้จัดทำ	นางสาวธมลวรรณ บุญรักษา		2 มกราคม 2563
ผู้ทบทวน	นางสาวธมลวรรณ บุญรักษา		2 มกราคม 2563
ผู้อนุมัติ	แพทย์หญิงพรสวรรค์ มีชิน		2 มกราคม 2563

บันทึกการประกาศใช้ / ทบทวนปรับปรุงเอกสาร

การปรับปรุงครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการประกาศใช้ / ปรับปรุงเอกสาร
0	1 ตุลาคม 2562	ประกาศใช้
1	2 มกราคม 2563	แนวทางการปฏิบัติการขอใช้โลหิต การรับโลหิตและส่วนประกอบโลหิต

	โรงพยาบาลฟักท่า Faktha Hospital	ฉบับที่ : A(1) แก้ไขครั้งที่ 1
		หน้า 1/28 จำนวน 28 หน้า
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : SOP-LAB-011-01		วันที่เริ่มใช้ : 2 มกราคม 2563
เรื่อง : คู่มือการบริการทางห้องปฏิบัติการ		วันที่แก้ไข : 2 พฤศจิกายน 2563
ทีม/งาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์		ทีม/งานที่เกี่ยวข้อง : ทีมนำทางคลินิก

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์, องค์กรแพทย์, งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน, งานผู้ป่วยใน, งานผู้ป่วยนอก และกลุ่มงานบริการปฐมภูมิและองค์กรรวม

๒. วัตถุประสงค์:

๒.๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้บริการทางห้องปฏิบัติและเก็บส่งตรวจได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ เพื่อให้ผลการตรวจวิเคราะห์ถูกต้อง เชื่อถือได้ และผู้รับบริการพึงพอใจ

๓. คำนิยามศัพท์ (ถ้ามี) : ไม่มี

๔. เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี) :

๔.๑ คู่มือแนะนำการให้บริการ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ ๒ พิษณุโลก (MN-LAB-๐๓-๐๐๙)

๔.๒ คู่มือการบริการทางห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ (MN-LAB-๐๓-๐๑๕)

๔.๓ คู่มือบริการตรวจทางห้องปฏิบัติการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ พิษณุโลก (MN-LAB-๐๓-๐๑๗)

๔.๔ คู่มือการให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ สำหรับหน่วยงานภายนอก โรงพยาบาลลับแล (MN-LAB-๐๓-๐๑๘)

๕. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ (ถ้ามี) : ไม่มี

๖. วิธีปฏิบัติ / แนวทางปฏิบัติ :

๗. ภาคผนวก (ถ้ามี) : ไม่มี

ขอบเขตการให้บริการ

กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลฟากท่า จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลฟากท่า เป็นห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจต่างๆ เช่น เลือด น้ำเหลือง อูจจาระ ปัสสาวะ และสารคัดหลั่งต่าง ๆ จากร่างกาย โดยควบคุมกระบวนการตรวจวิเคราะห์ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ซึ่งดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย

ขอบข่ายการดำเนินงาน เป็นห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ เพื่อสนับสนุนการวินิจฉัยโรค ช่วยวินิจฉัยหาสาเหตุของโรค ติดตามผลการรักษา ประเมินสุขภาพ ควบคุมโรคติดต่อและสนับสนุนงานวิจัย มีการดำเนินงานอย่างมีอิสระในการตัดสินใจ และรักษาความเป็นกลาง

งานเทคนิคการแพทย์ แบ่งงานที่ให้บริการเป็น ๖ งานดังนี้

๑. งานเคมีคลินิกมีหน้าที่ให้บริการห้องปฏิบัติการ วิเคราะห์หาสารเคมีในสิ่งส่งตรวจ เช่น เลือด ปัสสาวะ เพื่อให้ทราบถึงภาวะการทำงานของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย

๒. งานธนาคารเลือดมีหน้าที่ให้บริการโลหิต โดยการจัดหาโลหิต และส่วนของประกอบของโลหิต การหาความเข้ากันได้ของโลหิตผู้ให้กับผู้รับ ตรวจหาหมู่เลือดระบบต่างๆ

๓. งานโลหิตวิทยา มีหน้าที่ให้บริการห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจสอบสิ่งผิดปกติในเลือดทั้งขนาด รูปร่าง ปริมาณ หรือองค์ประกอบทางเคมี

๔. งานจุลทรรศน์ศาสตร์มีหน้าที่ให้บริการห้องปฏิบัติการโดยใช้กล้องจุลทรรศน์และเครื่องมือบางชนิด เพื่อหาความผิดปกติในปัสสาวะ อูจจาระ ของเหลวจากส่วนต่างๆ ของร่างกาย

๕. งานภูมิคุ้มกันวิทยามีหน้าที่ให้บริการห้องปฏิบัติการ เพื่อทดสอบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ต่อเชื้อโรคชนิดต่างๆ โดยใช้หลักการปฏิกิริยาแอนติเจนแอนติบอดี

๖. งานจุลชีววิทยาคลินิกมีหน้าที่ให้บริการห้องปฏิบัติการ วิเคราะห์หาเชื้อจุลชีพที่ทำให้เกิดโรคและพยาธิสภาพ โดยวิธีการย้อมสี

สถานที่ตั้งและเวลาทำการ
กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลฟากท่า จังหวัดอุดรธานี

ที่ทำการ : ๒๑ หมู่ ๑ ต.ฟากท่า อ.ฟากท่า จ.อุดรธานี ๕๓๑๖๐
โทรศัพท : ๐๕๕-๔๘๙๓๓๙ ต่อ ๑๐๕
โทรสาร : ๐๕๕-๔๘๙๑๑๕
เวลาการให้บริการ :

วัน	๐๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.	๑๖.๓๐ น.- ๐๘.๓๐น.
วันจันทร์- วันศุกร์	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ๓ คน	นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติงาน ๑ คน แบบ On call
วันเสาร์- วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์	นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติงาน ๑ คน แบบ On call	

เบอร์โทรเจ้าหน้าที่   ๑. คุณธมลวรรณ บุญรักษา   มือถือ ๐๘๐-๑๑๕๘๒๒๓, ๐๘๔-๕๙๓๑๗๑๘
๒. คุณสุภาพร สุทิน   มือถือ ๐๘๔-๘๐๕๘๙๙๕, ๐๘๔-๐๕๗๐๑๓๖

การเตรียมผู้ป่วยก่อนเก็บสิ่งส่งตรวจ

การเตรียมผู้ป่วยก่อนเก็บสิ่งส่งตรวจ มีเป้าหมายเพื่อประกันคุณภาพของสิ่งส่งตรวจให้มีความสมบูรณ์ เหมาะต่อการตรวจวิเคราะห์และทำให้ผลการตรวจวิเคราะห์มีความถูกต้องมากที่สุด

ดังนั้นก่อนการเก็บสิ่งส่งตรวจควรอธิบายขั้นตอนและขอความยินยอมจากผู้ป่วยก่อนเสมอ

๑. การเตรียมทางด้านจิตใจ ต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วย เช่น วัตถุประสงค์ในการตรวจ, ความรู้สึกขณะจัดเก็บสิ่งส่งตรวจ และการให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยจะช่วยลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยได้

๒. การเตรียมด้านร่างกาย ต้องแนะนำให้ผู้ป่วยเตรียมตัวล่วงหน้าสำหรับการตรวจบางชนิด การตรวจวิเคราะห์ที่ควรมีการเตรียมผู้ป่วยก่อนเก็บสิ่งส่งตรวจ มีดังต่อไปนี้

การทดสอบ	การเตรียมผู้ป่วย
Blood sugar	งดอาหารก่อนการเจาะเลือดอย่างน้อย ๘ ชั่วโมง
Lipid profile	งดอาหารก่อนการเจาะเลือดอย่างน้อย ๑๒ ชั่วโมง
Triglyceride , LDL	งด Alcohol ก่อนการเจาะเลือด อย่างน้อย ๗๒ ชั่วโมง
Occult Blood	๑. รับประทานอาหารที่มีกากใยสูง ก่อนเก็บสิ่งส่งตรวจ (อุจจาระ) ๒ วัน ๒. หลีกเลี่ยงการรับประทานประเภทเนื้อสัตว์ที่ไม่สุก ผลไม้ ผักดิบที่มี Peroxidase สูง เช่น แคนตาลูป บรอกโคลี แดงโม เป็นต้น ๓. งดยาตามแพทย์สั่ง

คำแนะนำในการนำส่งสิ่งส่งตรวจไปยังห้องปฏิบัติการ

๑. กรอกข้อมูลรายละเอียดของผู้ป่วยลงใน Sticker label ติดภาชนะเก็บสิ่งส่งตรวจให้ครบถ้วน ชัดเจน

✍ ชื่อ-สกุล คนไข้

✍ H.N.

✍ วันที่ส่งตรวจ

๒. บรรจุสิ่งส่งตรวจลงในภาชนะนำส่งสิ่งส่งตรวจ

๓. ปิดฝาภาชนะนำส่งสิ่งส่งตรวจให้สนิท เพื่อป้องกันการหก หรือ รั่วซึม

๔. ตรวจสอบรายละเอียดข้างภาชนะเก็บสิ่งส่งตรวจกับรายการส่งตรวจในระบบ HosXP ให้ตรงกัน

๕. ระบุรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขการขอรับบริการพิเศษในระบบ HosXP เช่น การขอผลด่วน การขอตรวจวิเคราะห์ซ้ำ

๖. นำสิ่งส่งตรวจส่งไปยังห้องปฏิบัติการโดยเร็วที่สุด

อุปกรณ์สนับสนุนและประเภทของสิ่งส่งตรวจ

ลำดับ	ชนิดของอุปกรณ์	ปริมาตรสิ่งส่งตรวจ	สำหรับรายการตรวจ/การใช้
๑	EDTA Tube จุกสีม่วง (มีสารกันเลือดแข็งชนิด EDTA)	ใส่เลือด ๓ ml (ให้ถึงขีด←ที่อยู่ข้างหลอด) Mix หลอด ๕-๑๐ ครั้งจนสารกันเลือดแข็ง ละลายหมด	CBC, Hb Typing, G๖PD, DCIP, CD๔, CD๘ และรายการที่ระบุสิ่ง ส่งตรวจเป็น EDTA
๒	Clot blood Tube จุกสีแดง (มีสารช่วยเร่งปฏิกิริยาการแข็งตัวของเลือด)	ใส่เลือด ๔ ml (ให้ถึงขีด←ที่อยู่ข้าง หลอด) Mix หลอด ๕-๑๐ ครั้งจนสารกัน เลือดแข็งละลายหมด	รายการตรวจทางภูมิคุ้มกัน รายการตรวจทางเคมีคลินิก
๓	NaF Tube จุกสีเทา (มีสารกันเลือดแข็งชนิด NaF)	ใส่เลือด ๓ ml (ให้ถึงขีด←ที่อยู่ข้างหลอด) Mix หลอด ๕-๑๐ ครั้งจนสารกันเลือดแข็ง ละลายหมด	Blood sugar , Blood Alcohol
๔	๓.๒% Sodium Citrate (จุกสีฟ้า)	ใส่เลือด ๒.๗ ml (ให้ถึงขีด ■ ที่อยู่ข้าง หลอด) Mix หลอด ๕-๑๐ ครั้งจนสารกัน เลือดแข็งละลายหมด	- ตรวจเกี่ยวกับการแข็งตัวของ เลือดได้แก่ PT,INR และ PTT
๔	กระป๋องฝาสีเหลือง	ปัสสาวะ (ปริมาตรตามที่ระบุในรายการ ตรวจ) เสมหะ (ปริมาตรตามที่ระบุในรายการ ตรวจ)	Urine Exam - Gram Stain, AFB Stain, อื่นๆ
๕	ถุงเก็บปัสสาวะเด็ก	ปัสสาวะ (ปริมาตรตามที่ระบุในรายการ ตรวจ)	Urine Exam
๖	กระป๋องฝาสีเทา	อุจจาระ (ปริมาตรตามที่ระบุในรายการ ตรวจ)	- Stool Exam - Stool Occult blood
๗	สไลด์ผ้า	ป้าย Vagina Swab	Pap smear, KOH, Wet smear
๘	อื่น ๆ	-	ติดต่อเจ้าหน้าที่ที่ห้องปฏิบัติการ

การเก็บสิ่งส่งตรวจ (Specimen Collection)

๑.๑ การเจาะเลือดจากเส้นเลือดดำ (Venipuncture)

๑. ก่อนเจาะเลือด ผู้เจาะเลือดต้องตรวจสอบชื่อผู้ป่วยในใบส่งตรวจและภาชนะ (Tube) ที่ใช้เก็บสิ่งส่งตรวจให้ถูกต้องตรงกับผู้ป่วยทุกครั้งที่ทำกรเจาะเลือด โดยการ Label ต่อหน้าผู้ป่วย พร้อมถามชื่อผู้ป่วย โดยให้ผู้ป่วยตอบเอง (ห้ามถามนำ)

๒. เตรียมภาชนะ (Tube) สำหรับการเจาะเลือดให้ถูกต้องตรงกับการทดสอบ

๓. หลีกเลี่ยงการเจาะเลือดข้างเดียวกับที่ให้สารที่เป็นน้ำ / อาหาร / ยา

๔. ใช้สายรัด (Tourniquet) รัดบริเวณต้นแขนเพื่อให้เห็นเส้นเลือดดำชัดเจนขึ้น เลือกรัดบริเวณเจาะได้ข้อพับเล็กน้อย ยกเว้นบางกรณีอาจต้องเจาะจากบริเวณข้อมือหรือข้อเท้า และไม่ควรรัดแขนนานเกิน ๑ นาที

๕. ทำความสะอาดผิวหนังบริเวณที่จะเจาะเลือดด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์ โดยเช็ดจากจุดศูนย์กลางหมุนวนเป็นวงกลมออกสู่ด้านนอก รอจนแอลกอฮอล์แห้ง ห้ามนิ้วสัมผัสตำแหน่งที่จะเจาะอีก

๖. ทำการเจาะเลือด โดยใช้นิ้วหัวแม่มือดึงผิวหนังใต้ตำแหน่งที่จะเจาะ (๑-๒ นิ้ว) ให้ตึงหยายปลายตัดของเข็มขึ้น แทะลงในตำแหน่งที่กำหนด โดยให้เข็มทำมุมประมาณ ๑๕ องศากับแขนคนไข้อย่างน้อยๆ ดึงก้าน Syringe เพื่อเก็บเลือดจนครบตามจำนวน ให้คนไข้คลายมือและดึงสายรัดออก

๗. ใช้สำลีแห้งปราศจากเชื้อ กดบริเวณรอยเจาะเบา ๆ พร้อมถอดเข็มออก ให้คนไข้กดห้ามเลือดประมาณ ๒-๓ นาที และปิดพลาสติกเมื่อเลือดหยุดไหลแล้ว

๘. ทิ้งหัวเข็มลงในภาชนะสำหรับทิ้งของมีคม (ติดเชื้อ)

๙. ใส่เลือดลงในหลอดเลือด ปริมาณตามความเหมาะสมสำหรับการตรวจวิเคราะห์ทั้ง Syringe ในถึงขณะติดเชื้อ จากนั้นปิดฝาและผสมหลอดเลือดที่มีสารกันเลือดแข็งทันที โดยพลิกหลอดเลือดกลับไปมาประมาณ ๑๐ ครั้ง เพื่อให้เลือดผสมกับสารที่อยู่ในหลอดให้เข้ากันและป้องกันไม่ให้แข็งตัว

กรณีที่มีการส่งตรวจหลายรายการทดสอบและต้องใช้หลอดเลือดหลายหลอด ควรลำดับการใส่เลือดลงในหลอดดังนี้

- ๑) ขวดสำหรับการเพาะเชื้อ Hemoculture
- ๒) หลอดสำหรับการทดสอบ Coagulation (๓.๒% Sodium Citrate) (จุกสีฟ้า)
- ๓) หลอด Clotted blood (จุกสีแดง)
- ๔) หลอด Heparin (จุกสีเขียว)
- ๕) หลอด EDTA (จุกสีม่วง)
- ๖) หลอด NaF (จุกสีเทา)
- ๗) หลอด ๓.๘% Na Citrate (จุกสีดำ)

ลำดับการใส่เลือดลงในหลอดเลือดชนิดต่างๆ

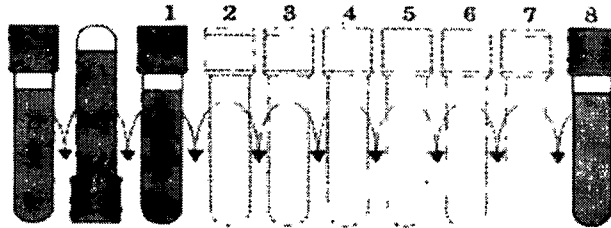
ลำดับการใส่	ชนิด	สีจุก	ชนิดสารกันเลือดแข็ง	ปริมาณของเลือดที่ใช้	รายการทดสอบ
๑		-	-	ตามคำแนะนำข้างขวด Hemoculture แต่ละ ชนิด	-Hemoculture
๒		ฟ้า	๓.๒% Sodium Citrate	: ๒.๗ ml	- ตรวจสอบเกี่ยวกับการแข็งตัวของเลือด ได้แก่ PT,INR และ PTT
๓		ดำ	๓.๘% Sodium Citrate	๒.๐ ml	- ESR
๔		แดง	ไม่มีสารกันเลือดแข็ง	๔ ml	- การตรวจทางเคมีคลินิกส่วนใหญ่ เช่น BUN, Cr, E'lyte, Uric acid, lipid profile, LFT, TFT - งานภูมิคุ้มกัน เช่น HBV,HCV,HIV,RPR,Lepto,Widal Weil-Felix test, RF, Denque ELISA ที่เป็นแลบส่งต่อ - ธนาคารเลือด ได้แก่ Group match
๕		เขียว	Lithium Heparin	๔ ml	การตรวจทางเคมีคลินิกส่วนใหญ่ เช่น BUN, Cr, Electrolyte, Uric acid, lipid profile, LFT
๖		ม่วง	K ^m EDTA	๒.๕-๓ ml	การตรวจทางโลหิตวิทยาส่วนใหญ่ เช่น CBC, DCIP, Hb typing PCR for thalassemia , Malaria และการ ตรวจอื่นๆ เช่น HbA๑c, CD๔ , Denque Ns๑ Ag ,Denque Ab
๗		เทา	Sodium Fluoride (NaF)	: ๒.๕-๓ ml	- Blood sugar (Vein) - Blood alcohol

หมายเหตุ

- ลำดับการเก็บเลือดอ้างอิงจากมาตรฐานสากล (CLHI,H๓-A๖) ถ้าลำดับใดไม่มีให้ข้ามไป ห้ามเท หรือ
ถ่ายเลือด จากหลอดหนึ่งไปยังอีกหลอดหนึ่งเด็ดขาด

- เมื่อใส่เลือดลงหลอดเลือดที่มีสารกันเลือดแข็ง ต้อง Mix เลือดโดยเอียงหลอดเลือดเป็นมุม ๑๘๐ องศา ๕-๑๐ ครั้ง แบบ End-over-end Inversion เพื่อให้เลือดและสารกันเลือดแข็ง ผสมกันดีและเลือดไม่แข็งตัว (Clot)

๑.๒ การเจาะเลือดจากเส้นเลือดฝอยบริเวณผิวหนัง (Skin Puncture)

ตำแหน่งที่เหมาะสม

๑.๒.๑ ปลายนิ้วมือ

๑.๒.๒ ส้นเท้า

๑.๒.๑ การเจาะเลือดจากปลายนิ้ว (Finger Puncture)

ใช้เจาะในผู้ใหญ่และเด็กที่มีอายุมากกว่า ๑ ปี นิ้วที่เจาะ คือ นิ้วนางและนิ้วกลาง ซึ่งทั้งสองนิ้วนี้ ก่อให้เกิดผลแทรกซ้อนน้อยกว่านิ้วอื่นๆ ตำแหน่งที่เจาะคือ จุดกึ่งกลางระหว่างตรงกลางนิ้ว (เนินนูน) กับด้านข้างของนิ้วโดยให้แผลที่เจาะตั้งฉากกับเส้น ปลายนิ้วมือ ตามขั้นตอนเจาะ ดังนี้

๑. นวดนิ้วที่จะเจาะ นิ้วที่นิยมเจาะ คือ นิ้วกลาง หรือนิ้วนาง

๒. เช็ดนิ้วมือด้วยสำลีชุบ ๗๐ % แอลกอฮอล์

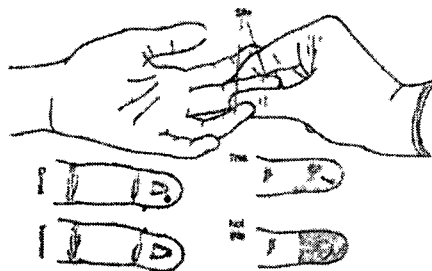
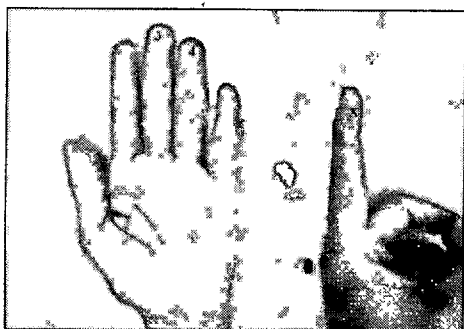
๓. เจาะเลือดที่บริเวณปลายนิ้ว โดยบริเวณที่เหมาะสมที่สุด คือ ตัวอุ้งรอบปลายนิ้ว เพราะมีเส้นประสาท อยู่ไม่มาก จึงทำให้เจ็บน้อย

๔. ใช้ Lancet เจาะผ่านผิวหนังในแนวตั้งฉาก ด้วยความเร็วโดยการกระตุกข้อมือ

๕. เช็ดเลือดหยดแรกออกด้วยสำลีแห้งเนื่องจากเลือดหยดแรกอาจมี Tissue fluid ผสมอยู่ หลังจากนั้นเก็บตัวอย่างเลือดโดยใช้ Capillary tube ให้ปลายตะอยู่ที่หยดเลือด บีบนิ้วเบาๆ เพื่อให้เลือดไหลเร็วขึ้น โดยไม่บีบเค้นแรง

๖. กดด้วยสำลีแห้งไว้ประมาณ ๒-๓ นาที

๗. เก็บอุปกรณ์ ที่ขงมีคมและวัสดุปนเปื้อนในภาชนะที่เหมาะสม

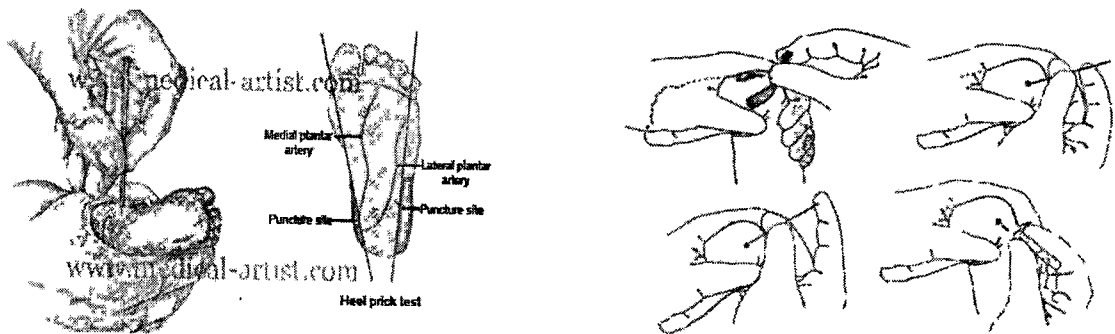

รูป แสดงตำแหน่งที่เหมาะสมในการเจาะเลือดจากปลายนิ้ว

๑.๒.๒ การเจาะเลือดจากส้นเท้า (Heel Puncture)

ใช้เจาะทารกแรกเกิดและเด็กที่ยังไม่เริ่มเดิน ขั้นตอนเจาะ ดังนี้

๑. นวดบริเวณส้นเท้าที่จะเจาะ ตำแหน่งที่เหมาะสม คือ ทางด้านข้าง โดยเฉพาะด้านนอก ห้ามเจาะตรงกลางส้นเท้า
๒. เช็ดผิวหนัง บริเวณส้นเท้าที่จะทำการเจาะด้วยสำลีชุบ ๗๐ % แอลกอฮอล์
๓. เพื่อให้ได้ปริมาณเลือดที่เหมาะสม ควรใช้ Lancet ที่มีความลึกประมาณ ๒ มม.
๔. ใช้ Lancet เจาะผ่านผิวหนังในแนวตั้งฉาก ด้วยความเร็วโดยการกระตุกข้อมือ
๕. เช็ดเลือดหยดแรกออกด้วยสำลีแห้งเนื่องจากเลือดหยดแรกอาจมี Tissue fluid ผสมอยู่
๖. หลังจากนั้นเก็บตัวอย่างเลือดโดยใช้ Capillary tube ให้ปลายตะขอยู่ที่หยดเลือด บีบเท้าเบาๆ เพื่อให้เลือดไหลเร็วขึ้น โดยไม่บีบเค้นแรง
๗. กดด้วยสำลีแห้งไว้ประมาณ ๒-๓ นาที :
๘. เก็บอุปกรณ์ ทั้งของมีคมและวัสดุปนเปื้อนในภาชนะที่เหมาะสม

รูป แสดงตำแหน่งที่เหมาะสมในการเจาะเลือดจากส้นเท้าเด็ก

๒. การเก็บปัสสาวะ

การเก็บปัสสาวะ

มีวิธีการเก็บตัวอย่าง ๓ วิธี ซึ่งต้องเก็บตัวอย่างให้ถูกต้องและถูกวิธีสำหรับการตรวจแต่ละชนิด

- ๒.๑ การเก็บปัสสาวะเวลาใดก็ได้ (Single random collection)
- ๒.๒ การเก็บปัสสาวะโดยการสวน (Catheterized specimen)
- ๒.๓ การเก็บปัสสาวะ ๒๔ ชั่วโมง (๒๔-hour specimen)

อุปกรณ์ กระปุกฝาซีลเหลือง

วิธีการเก็บ**๒.๑ การเก็บปัสสาวะเวลาใดก็ได้ (Single random collection)**

เป็นการเก็บปัสสาวะที่ให้ผู้ป่วยถ่ายทันทีเมื่อต้องการตรวจ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

๒.๑.๑ การเก็บปัสสาวะในผู้หญิงทำความสะอาดบริเวณอวัยวะขับถ่ายปัสสาวะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนมาจากช่องคลอด หรือแฉกปากช่องถ่ายปัสสาวะ โดยจะได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่

๒.๑.๒ การเก็บปัสสาวะนั้นต้องเก็บตอนช่วงกลางของการขับถ่าย (Mid-Stream Urine) โดยทิ้งปัสสาวะในช่วงแรกและช่วงสุดท้าย

๒.๑.๓ ปริมาณของปัสสาวะที่เก็บต้องให้มากพอกับการตรวจ ประมาณ ๑๕ มล.

๒.๑.๔ ระบุชื่อ-สกุลผู้ป่วย และHN ติดภาชนะทุกครั้งเพื่อป้องกันความสับสน

๒.๑.๕ ระบุเวลาตอนเก็บปัสสาวะผู้ป่วย

หมายเหตุ

- การเก็บปัสสาวะ อาจจะต้องเก็บตามเวลาที่แพทย์สั่ง เพื่อใช้ตรวจวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เช่น การตรวจหา HCG ต้องใช้ปัสสาวะเวลาตื่นนอนในตอนเช้า จึงจะมีความเข้มข้นของสารมากกว่าเวลาอื่นๆ
- การเก็บปัสสาวะเพื่อติดตามโรค ควรเก็บในเวลาเดียวกันทุกครั้งที่ตรวจสำหรับการตรวจตะกอนปัสสาวะ จำนวนปัสสาวะที่ป็นต้องเท่ากันทุกครั้ง หรือไม่ป็นทุกครั้ง จะได้ผลที่ถูกต้องว่ามีมากขึ้นหรือน้อยลง เป็นต้น

๒.๒ การเก็บปัสสาวะโดยการสวน (Catheterized specimen)

ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของปัสสาวะที่จะตรวจ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

๒.๒.๑ การเก็บปัสสาวะโดยการสวนครั้งแรก ให้ทิ้งปัสสาวะตอนแรกไป หลังจากนั้นให้เก็บได้เพราะว่าตอนแรกอาจมีสิ่งต่างๆ เจือปนอยู่

๒.๒.๒ การเก็บปัสสาวะที่มีการสวนคาอยู่แล้ว ถ้าหากจำเป็นต้องเก็บจากภาชนะต้องเป็นปัสสาวะที่ใหม่ จึงจะใช้ได้หรือใช้กระบอกฉีดยาดูดปัสสาวะจากสายที่ใช้สำหรับสวน

๒.๓ การเก็บปัสสาวะ ๒๔ ชั่วโมง (๒๔-hour specimen)

ใช้สำหรับตรวจหาปริมาณสารเคมีที่มีอยู่ในปัสสาวะ

๒.๓.๑ เมื่อตื่นนอนตอนเช้า ให้ผู้ป่วยถ่ายปัสสาวะทิ้งก่อน และบันทึกเวลาที่ถ่ายทิ้ง

๒.๓.๒ หลังจากนั้น เมื่อถ่ายปัสสาวะก็ให้เก็บปัสสาวะทั้งหมดในภาชนะที่เหมาะสม และเก็บไว้ในตู้เย็น ถ้าหากต้องการเก็บไว้ที่อุณหภูมิห้อง ให้ใส่ Toluene ๒-๓ มล. ลงไปในภาชนะเก็บเพื่อให้เพียงพอในการลอยตัวอยู่ชั้นผิวบนคลุ่มปัสสาวะ

๒.๓.๓ การเก็บตัวอย่างปัสสาวะจะต้องเก็บถึงเวลาที่บันทึกไว้ในตอนแรก โดยเก็บถึงวันรุ่งขึ้น เช่น เมื่อถ่ายปัสสาวะทิ้งเวลา ๐๗.๐๐น. ก็ให้เก็บไปจนถึงเวลา ๐๗.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น

ข้อควรระวัง - ภาชนะที่ใช้เก็บปัสสาวะจะต้องสะอาดแห้ง ปราศจากเชื้อและสิ่งที่ใช้ทำความสะอาด เช่น ผงซักฟอกไม่ให้ติดอยู่ที่ภาชนะ

- ควรตรวจสด ๆ เมื่อถ่ายใหม่ๆ ถ้าไม่สามารถที่จะตรวจภายในหนึ่งชั่วโมงได้ควรเก็บปัสสาวะไว้ในตู้เย็นและนำออกมาวางไว้ให้อุณหภูมิเท่ากับอุณหภูมิห้องแล้วจึงนำไปตรวจ

- การนำส่ง ควรนำส่งห้องปฏิบัติการภายใน ๒ ชั่วโมงหลังเก็บ หรือภายใน ๒๔ ชั่วโมงเมื่อเก็บที่อุณหภูมิ

๓. การเก็บอุจจาระ (Stool)

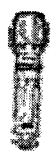

อุปกรณ์ กระปุกทึบแสง

วิธีการเก็บ

๑. ภาชนะที่ใช้เก็บเป็นภาชนะปากกว้างมีฝาปิดสนิท สะอาด และแห้ง ต้องเก็บทันทีหลังจากผู้ป่วยถ่าย จำนวนประมาณ ๑-๕ กรัม (ขนาดประมาณหัวแม่มือ) ควรเก็บส่วนที่ติดปกติได้แก่ ส่วนที่มีมูก มูกเลือด เหลวหรือมีสีแปลกออกไป เลือกรับมาแห้งสนิทเล็กน้อย เอามาบรรจุใส่ภาชนะเดียวกัน

๔. น้ำเจาะจากส่วนต่างๆของร่างกาย

อุปกรณ์	ปริมาตรสิ่งส่งตรวจ	การใช้งานทางห้องปฏิบัติการ
EDTA tube 	๓ ml	Cell count & differential
ขวดแก้ว Sterile 	-	- Gram stain - Uric acid crystal - Albumin - Sugar
กระปุก Sterile 	-	Culture หมายเหตุ ห้ามแช่เย็น

๕. สิ่งส่งตรวจอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าว

เช่น เสมหะ หนอง swab ป้ายช่องคลอดเพื่อตรวจหา sperm และ acid – phosphatase เป็นต้น

๕.๑ เสมหะ

อุปกรณ์	ปริมาณสิ่งส่งตรวจ	การใช้งานทางห้องปฏิบัติการ
กระจกฝาสี่เหลี่ยม 	๓-๕ ml	- Gram stain - AFB - Culture
กระจก Sterile 	๓-๕ ml	TB gene expert

สถานที่เก็บเสมหะ

ควรเป็นที่โล่งแจ้งมีแสงแดดส่องถึง หากจะใช้ห้องภายในอาคาร ควรเป็นห้องที่มีการถ่ายเทของอากาศดีไม่อับทึบ

วิธีเก็บเสมหะจากผู้ป่วย

อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจเหตุผลของการเก็บเสมหะ วิธีไอ ขาก และ บ้วนให้ถูกต้องรวมทั้งอธิบายความแตกต่างระหว่างเสมหะกับน้ำลาย และความสำคัญของการนำเสมหะมาตรวจและเชื่อแน่ว่าผู้ป่วยเข้าใจ ตลับเสมหะทั้งหมดควรใช้เพียงครั้งเดียว

ตัวอย่างการเก็บเสมหะทันที

ให้กระจกเสมหะผู้ป่วยที่เขียน ชื่อ-สกุล เรียบร้อยแล้ว นำผู้ป่วยไปที่บ้านเสมหะซึ่งเป็นที่ไม่มีหลังคาเป็นที่โล่งแจ้งไกลจากผู้อื่น หรือ เป็นห้องภายในอาคารที่ไม่อับทึบเปิดหน้าต่างให้มีการถ่ายเทของ อากาศจากนั้นบอกให้ผู้ป่วยทำตาม ดังนี้

๑) เก็บเสมหะตอนเช้าหลังตื่นนอนใหม่ๆ (Early Morning หรือ Collected sputum) บ้วนปากด้วยน้ำเปล่าก่อนไอ เพื่อไม่ให้มีเศษอาหารปนเพราะ เศษอาหาร สามารถมีลักษณะเหมือนเชื้อทนครดโดยการตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ และสามารถให้ผลบวกปลอมได้

- สำหรับผู้ป่วย OPD การเก็บเสมหะเป็นแบบ Spot ๑ ครั้ง collect ๒ ครั้ง

- สำหรับผู้ป่วย IPD การเก็บเสมหะเป็นแบบ Collected ทั้ง ๓ ครั้ง

๒) หายใจเข้าลึกๆ ๒-๓ ครั้ง

๓) ไอแรงๆ โดยออกแรงจากทรวงอก ให้เสมหะขึ้นมาจากหลอดลม

๔) เมื่อขากได้แล้วให้ยกปากถ้วยขึ้นชิดริมฝีปากล่างค่อยๆ ปล่อยเสมหะไหลลงในภาชนะปากกว้าง

๕) ตรวจสอบเสมหะที่เก็บได้เสมหะที่ใช้ตรวจได้ดีควรมีลักษณะเป็นเมือกเหนียว ชุ่มชื้น มีสีปนเหลือง หรือปนเขียว ไม่ใช่สีขาวใสหรือเป็นฟองสีขาว

๖) ปิดฝาถ้วยเสมหะให้แน่นแล้วส่งห้องปฏิบัติการที่สามารถตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ได้ หากไม่สามารถส่งได้ทันทีในวันนั้น ควรเก็บในตู้เย็นในภาชนะที่มีฝาปิดเรียบร้อยไม่ให้ถูกแสงแดด และความชื้น ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่

ควรตรวจคุณภาพของเสมหะเสมอ ถ้าตัวอย่างเป็นน้ำลายต้องให้ผู้ป่วยไอซ้ำอีกจนได้ตัวอย่างที่มีคุณภาพดี ซึ่งตัวอย่างที่อาจต้องปฏิบัติซ้ำหลายๆครั้ง

หมายเหตุ

- Collected sputum คือ เสมหะที่เก็บตอนเช้าหลังตื่นนอน
- Spot sputum คือ เสมหะที่เก็บทันที ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

๕.๒หนอง (Pus) จากผิวหนังหรืออวัยวะอื่น

วิธีเก็บและการนำส่ง

ในกรณีที่ เป็นแผลปิด ใช้สำลีชุบแอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดบริเวณผิวหนังภายนอก รอให้แอลกอฮอล์แห้ง แล้วใช้เข็มสะกิดให้แผลเปิดจากนั้นใช้ไม้พันสำลีป้ายหนองบริเวณแผลใส่ลงในขวดแก้ว Sterile แล้วปิดฝา ถ้าเป็นตุ่มขนาดใหญ่อาจใช้เข็มและกระบอกฉีดยาเจาะดูด แล้วนำส่งห้องปฏิบัติการ ในกรณีที่ เป็นแผลเปิดให้เก็บโดยใช้พันสำลีป้ายหนองบริเวณแผล แล้วใส่ลงในขวดแก้ว Sterile นำส่งห้องปฏิบัติการทันที ถ้านำส่งทันทีไม่ได้ ให้เก็บไว้ในตู้เย็น ๔ °C ก่อน แต่ไม่ควรเกิน ๒ ชั่วโมง

๕.๓ Blood culture หรือ Hemoculture

ชนิดของขวด (โรงพยาบาลลับแล)	ชนิดของขวด (โรงพยาบาลอุตรดิตถ์)	ประเภทผู้ป่วย	ปริมาณสิ่งส่งตรวจ
		สำหรับผู้ป่วย ● ทารก ● เด็กเล็ก ● ผู้ใหญ่ที่เจาะเลือดได้ปริมาณน้อย	๑-๓ mL
		สำหรับผู้ป่วย ● ผู้ใหญ่	๘-๑๐ mL

ขั้นตอนการเก็บ

๑. เขียน/พิมพ์สติกเกอร์ ชื่อ -นามสกุล HN ผู้ป่วย เวลาที่เจาะ ในบริเวณที่ว่างของกระดาษข้างขวด ซึ่งมี barcode ที่เป็น serial number สำหรับติดต่อการทำงานของเครื่อง ดังนั้น อย่าติดแถบข้อมูลใดๆ ของผู้ป่วยทับ barcode หรือทำให้ฉีกขาด

๒. เลือกบริเวณที่เจาะเลือด ใช้สำลีชุบโพวิดิน ไอโอดีน ทาบริเวณนั้น รอทิ้งไว้ ประมาณ ๒ นาที (เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อโรคได้ดีและลดการปนเปื้อนของแบคทีเรียที่อยู่ตามผิวหนัง)

๓. เจาะเลือดแบบใช้เข็มเดียวดูดเลือดได้ปริมาณตามประเภทผู้ป่วย

๔. แกะฝาชั้นนอกของขวดออก ใช้สำลีชุบโพวิดิน ไอโอดีน ทาผิวผาขวดชั้นในบริเวณที่จะแทงเข็ม

๕. เจาะเพียง ๒ ขวด อาจเจาะเป็นช่วงเวลา หรือเจาะครั้งเดียวใส่ ๒ ขวดก็ได้ ผลที่ได้ไม่แตกต่างกัน (เจาะเกิน ๒ ขวด ไม่ทำให้การพบเชื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น)

๖. ฉีดเลือดที่เจาะได้ลงในขวด เขย่าให้เลือดผสมกับของเหลวในขวดทันที

หมายเหตุ

- ระยะเวลาของเวลาในการเก็บตัวอย่าง เจาะเก็บได้ในเวลาใกล้เคียงกัน โดยเจาะคนละตำแหน่ง
- ควบคุมระยะเวลา และลำดับที่เจาะบนใบขอตรวจและบนขวดให้ตรงกัน
- ควรใช้ขวดให้ถูกชนิด และไม่ควรใส่สิ่งส่งตรวจอื่นนอกจากเลือด
- ควรสวมถุงมือสะอาดทุกครั้งที่มีการเจาะเลือดเพื่อส่งเพาะเชื้อ (ลดการปนเปื้อน)
- ถ้าแพทย์ส่งเพาะเชื้อราให้ใช้แนวทางเดียวกับเพาะเชื้อจากเลือด (เพิ่มเวลาเพาะเชื้อเป็น ๑๔ วัน)

การนำส่ง

นำส่งพร้อมใบส่งตรวจ ในกรณีนอกเวลาหรือไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บไว้ที่อุณหภูมิห้อง ห้ามแช่ในตู้เย็น

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บปัสสาวะสำหรับตรวจหาสารเสพติด

- บุคลากร : จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการอบรม ชี้แจงให้เข้าใจถึงความสำคัญของการเก็บตัวอย่าง
- ปัสสาวะและขั้นตอนดำเนินงานที่ถูกต้อง
- สถานที่ : จัดเตรียมห้องสุขาหรือสถานที่ซึ่งจัดไว้สำหรับให้ถ่ายปัสสาวะ ดังนี้

- มีความสะอาด
- ภายในห้องสุขาต้องไม่มีผงซักฟอก สบู่ น้ำยาขัดห้องน้ำ น้ำยาดับกลิ่น หรือสารอื่นใดวางอยู่
- ปิดล็อกวาล์วก๊อกน้ำ อ่างล้างหน้า ถ้าจำเป็นต้องมีที่กักเก็บน้ำให้เต็มสีฟ้าลงไป
- ถ้าห้องน้ำเป็นแบบชักโครกให้ใส่สีฟ้าลงไปใต้อ่างน้ำ

● วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

- กระจกพร้อมฝาเกลียวปิดสนิทที่สะอาดและแห้ง ขนาดบรรจุประมาณ ๖๐ มิลลิลิตร สำหรับบรรจุตัวอย่างปัสสาวะ
- ฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะที่แสดง

วันที่เก็บตัวอย่าง .....

ชื่อ-สกุล/รหัส .....

วิธีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะ

- ๑) ควรเก็บภายใน ๒๔ ชั่วโมง หลังจากที่ได้รายงานว่ามีการใช้ยา (สถานศึกษาควรเก็บในช่วงเช้า)
- ๒) ให้ผู้เข้ารับการตรวจแสดงบัตรประจำตัวประชาชนกับเจ้าหน้าที่และรับกระจกที่มีสติ๊กเกอร์ระบุข้อมูลผู้รับบริการ เข้าไปเก็บปัสสาวะลงกระจกที่ได้รับแจกประมาณครึ่งกระจก (ประมาณ ๓๐ มิลลิลิตร) โดยให้ เก็บปัสสาวะที่ละคน และห้ามนำกระเป๋าทึบหรือสวมเสื้อคลุมเข้าไปขณะทำการเก็บปัสสาวะ

๓) ควบคุมดูแลและระวังอย่าให้มีการสลับเปลี่ยนหรือปนปลอมสารอื่นใดลงในปัสสาวะ

๔) ส่งตัวอย่างปัสสาวะให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อทำการตรวจวิเคราะห์

ชั่วโมง

การนำส่งตัวอย่างเพื่อตรวจยืนยัน

เจ้าหน้าที่นำตัวอย่างปัสสาวะที่ต้องการตรวจยืนยัน ส่งไปยังสถานตรวจพิสูจน์ให้เร็วที่สุดในสภาพแช่เย็น (กรณีใส่กระติก และแช่เย็นด้วยน้ำแข็งให้ซ้อนถุงพลาสติกหลายๆชั้น เพื่อป้องกันไม่ให้ฉลากเลอะเลือน) พร้อมหนังสือนำส่งปัสสาวะเพื่อการพิสูจน์หาสารเสพติด โดยในระหว่างนำส่งต้องควบคุมดูแลตัวอย่างระวังอย่าให้มีการสลับเปลี่ยน สูญหายหรือถูกความร้อน และไม่ควรส่งตัวอย่างปัสสาวะทางพัสดุไปรษณีย์ เพราะจะเสียหายหรือสูญหายได้

แนวทางการปฏิบัติการขอใช้โลหิต การรับโลหิตและส่วนประกอบโลหิต

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การขอใช้โลหิต

๑. เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยส่งใบขอใช้โลหิต มาลงทะเบียนการขอใช้โลหิตที่ห้องปฏิบัติการ โดยกรอกรายละเอียดลงในใบขอเลือดให้สมบูรณ์และชัดเจน การขอเลือดทุกครั้งต้องเขียน ชื่อ-สกุล, HN, อายุ, การวินิจฉัยโรค, ข้อบ่งชี้ของการใช้เลือดพร้อมลงลายมือชื่อตัวบรรจงของผู้เจาะเลือดและแพทย์เจ้าของไข้ และจะไม่รับการขอเลือดด้วยวาจาเพียงอย่างเดียวต้องมีใบขอเลือดด้วยทุกครั้ง

๒. กรณีผู้ป่วยที่ขอใช้โลหิต ไม่มีการระบุหมู่โลหิตหรือไม่มีประวัติการรับโลหิตมาก่อน ให้ทำการเจาะตัวอย่างโลหิตใส่ Capillary tube เพื่อทำการตรวจหมู่โลหิตซ้ำ

๑.๑ กรณีมีโลหิตให้บริการ

๑.๑.๑ ส่งใบขอใช้โลหิต พร้อมตัวอย่างโลหิตผู้ป่วยมายังห้องปฏิบัติการ ทางห้องปฏิบัติการจะมีการเตรียมความเข้ากันได้ของโลหิตโดยมีการประกันเวลาในการได้รับโลหิต ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๑.๒ กรณีไม่มีโลหิตให้บริการ / หมู่เลือดหายาก

๑.๒.๑ กรณีไม่มีโลหิตให้บริการ เมื่อมีการรับใบขอใช้โลหิตจากหอผู้ป่วยแล้ว ให้แจ้งหอผู้ป่วยทราบและแนะนำให้ผู้ป่วยพาญาติมาบริจาค หรือ ประสานไปยังสภากาชาด พิษณุโลกเพื่อขอโลหิต

๑.๒.๒ กรณีเป็นหมู่เลือดหายาก เมื่อได้รับใบขอใช้โลหิตจากหอผู้ป่วยแล้วและห้องปฏิบัติการตรวจสอบประวัติ แจ้งหอผู้ป่วยทราบว่า เป็นหมู่เลือดหายาก และประสานไปยังงานธนาคารโลหิต รพ. อุตรดิตถ์เพื่อขอสนับสนุนโลหิต และทำการส่งตัวอย่างโลหิตไปทดสอบความเข้ากันได้ของโลหิตต่อไป

๑.๓ กรณีขอใช้โลหิตฉุกเฉิน

๑.๓.๑ ขอเลือดด่วนแบบ PRC O

เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยส่งใบขอใช้โลหิต มายังห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการทำการประสานไปยังหอผู้ป่วยในเพื่อยืนยันความต้องการใช้โลหิตฉุกเฉิน ในกรณีนี้ผู้ป่วยจะได้รับเลือด Pack red cell หมู่เลือด O โดยไม่ได้ผ่านการทดสอบความเข้ากันได้ของโลหิต การให้เลือดในกรณีนี้ควรให้ในกรณีฉุกเฉินจริงๆ เท่านั้น เพราะมีโอกาสเสี่ยงอันตรายสูงมากต่อผู้ป่วย แพทย์ผู้สั่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง โดยแพทย์ต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มขอเลือดด้วย

๑.๓.๒ ขอจองเลือดด่วนตรงหมู่เลือดผู้ป่วย

ผู้ป่วยจะได้รับเลือดระบบ ABO กรุ๊ปเดียวกับผู้ป่วย ซึ่งไม่ผ่านการตรวจความเข้ากันได้ที่อุณหภูมิห้อง, ๓๗ °C และ IAT การให้เลือดในข้อนี้ควรใช้ในกรณีฉุกเฉินจริงๆเท่านั้น เพราะจะมีโอกาสเสี่ยงอันตรายสูงมากซึ่งแพทย์ผู้สั่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง โดยแพทย์ต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มขอเลือดด่วนด้วย

การให้เลือด/ส่วนประกอบของเลือด

๑.กรณีมีโลหิตให้บริการ เมื่อได้รับตัวอย่างโลหิตแล้ว ห้องปฏิบัติการปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติทำให้เลือดและส่วนประกอบของเลือดต่อไป (QP-LAB-๐๑๐)

๒.กรณีไม่มีโลหิตให้บริการ / หมูเลือดหายาก ห้องปฏิบัติการประสานไปยังสภาอากาศ พิษณุโลกและประสานไปยังงานธนาคารโลหิต รพ.อุตรดิตถ์ เพื่อขอโลหิต เมื่อได้โลหิตมาแล้วจึงปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติทำให้เลือดและส่วนประกอบของเลือดต่อไป (QP-LAB-๐๑๐)

การมารับเลือดและส่วนประกอบโลหิต

๑. เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการจะโทรประสานให้ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ตักผู้ป่วยใน มารับเลือดที่พร้อมเตรียมจ่ายให้แก่คนไข้

๒. การขนส่งเลือด ห้องปฏิบัติการจะนำส่วนประกอบของเลือดใส่ในกระติกสำหรับขนส่งเลือดที่มี ice pack เป็นตัวทำความเย็นและมีตัววัดอุณหภูมิติดไว้ในกระติก ควบคุมอุณหภูมิขณะขนส่งให้อยู่ในช่วง ๒-๖ °C (QP-LAB-๐๑๐)

การคืนเลือด

๑. การคืนเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดเมื่อไม่พร้อมจะให้ผู้ป่วย ให้คืนเลือดโดยเร็วที่สุด หรือภายใน ๓๐ นาทีหลังจากที่รับเลือดไปแล้วแต่ไม่ได้ใช้ และถ้าต้องการที่จะให้อีกครั้งต้องแจ้งให้ห้องปฏิบัติการทราบ เพื่อจะได้เก็บเลือดยูนิตนั้นไว้ให้ แต่ไม่ควรเกิน ๒๔ ชั่วโมง

๒. เลือดและส่วนประกอบของเลือดที่อุ่นแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้กับผู้ป่วย ให้หอบุคลากรที่รับเลือดไปแล้วแจ้งห้องปฏิบัติการทราบทุกครั้งเพื่อจะได้ไม่นำมาใช้อีก

๓. การคืน FFP ที่ละลายแล้ว ทางห้องปฏิบัติการจะไม่นำกลับมาใช้อีก เนื่องจากคุณสมบัติของสารต่างๆหรือ ปัจจัยการแข็งตัวของเลือดเสื่อมสภาพ ดังนั้นก่อนที่จะขอรับ FFP ควรแน่ใจว่าใช้จริงเท่านั้นเพื่อเป็นการลดความเสี่ยง

การปลดเลือดที่ขอจอง

เลือดและส่วนประกอบของเลือดที่ขอใช้กับผู้ป่วย หากยังไม่มีการใช้เลือดนั้น ทางห้องปฏิบัติการจะทำการเก็บเลือดไว้ให้ ๓ วัน แล้วจึงปลดการจอง ถ้าต้องการใช้เลือดอีกต้องเจาะเลือดผู้ป่วยใหม่เพื่อส่งมา Cross match ใหม่อีกครั้งเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย

เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

ห้องปฏิบัติการจะทำการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ กรณีที่เห็นว่าการตรวจสิ่งส่งตรวจดังกล่าวอาจให้ค่าที่เชื่อถือไม่ได้ เกิดผลเสียในการแปลผล โดยเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจรับสิ่งส่งตรวจจะแจ้งบุคลากรทางการแพทย์ที่ส่งตรวจนั้นมาพร้อมทั้งบันทึกในสมุดนำส่งสิ่งส่งตรวจไว้เป็นหลักฐาน และรายงานถึงสภาพที่ไม่เหมาะสมของสิ่งส่งตรวจนั้นลงในใบรายงานผลการตรวจ หากมีการยืนยันให้ตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้ผลการตรวจวิเคราะห์ถูกต้อง นำเชื่อถือ ทางห้องปฏิบัติการได้กำหนดเกณฑ์ในการปฏิเสธการรับสิ่งส่งตรวจ ดังนี้

๑. การติดป้ายสิ่งส่งตรวจไม่ถูกต้อง
  - ชื่อ-สกุล ในใบส่งตรวจไม่ตรงกับชื่อ-สกุลที่ติดบนภาชนะสิ่งส่งตรวจ
  - ไม่ติดป้ายชื่อ-สกุล โดยไม่มีใบส่งตรวจ
๒. สิ่งส่งตรวจที่เก็บในภาชนะหรือสารกันเลือดแข็งไม่ถูกต้อง
๓. สิ่งส่งตรวจหกเลอะเทอะภาชนะที่เก็บสิ่งส่งตรวจหรือใบส่งตรวจ
๔. ปริมาณสิ่งส่งตรวจไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด/ไม่ได้สัดส่วนกับสารกันเลือดแข็ง
๕. คุณภาพของสิ่งส่งตรวจไม่ได้มาตรฐาน
  - สิ่งส่งตรวจที่ Clot ในการตรวจที่ต้องใช้ Whole blood หรือ Plasma ได้แก่ CBC, ESR, PT, PTT, HbA_{1c}, Platelet Count, Malaria
  - สิ่งส่งตรวจที่ Hemolyse
  - สิ่งส่งตรวจเปลี่ยนสภาพ มีสภาพไม่เหมาะสมกับการตรวจวิเคราะห์
๖. ระยะเวลาในการเก็บและนำส่งสิ่งส่งตรวจเกินเวลาที่กำหนด
  - ส่งตรวจปัสสาวะเก็บที่อุณหภูมิห้องเกินกว่า ๒ ชั่วโมง
  - ส่งตรวจ HIV viral load เก็บไว้เกิน ๖ ชั่วโมง
  - ส่งตรวจ Electrolyte เจาะไว้เกิน ๒ ชั่วโมง
๗. สิ่งส่งตรวจมีคุณภาพไม่เหมาะสม เช่น เสมหะที่ย้อมสี Gram stain และตรวจ AFB มีลักษณะเป็นน้ำลาย

กรณีการส่งสิ่งส่งตรวจไม่ได้ควบคุมอุณหภูมิตามที่กำหนด

- หากสิ่งส่งตรวจเปลี่ยนสภาพไม่เหมาะสม ทางห้องปฏิบัติการจะทำการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ
- หากสิ่งส่งตรวจไม่เปลี่ยนสภาพและได้รับการยืนยัน ทางห้องปฏิบัติการจะทำการตรวจวิเคราะห์ให้ตามสภาพ และให้ถือว่าผู้ใช้บริการยอมรับผลการตรวจวิเคราะห์นั้นตามสภาพ

ระยะเวลาการเก็บสิ่งส่งตรวจหลังการตรวจวิเคราะห์

ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลฟากท่า กำหนดระยะเวลาเก็บสิ่งส่งตรวจหลังการตรวจวิเคราะห์ เพื่อกรณีที่มีการขอเพิ่มรายการตรวจวิเคราะห์, การขอตรวจซ้ำ, การทวนสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจ ส่วนรายการตรวจที่ไม่สามารถขอตรวจเพิ่มเติมได้ คือ Urine analysis หรือรายการที่ค่าไม่ Stable

ชนิดของสิ่งส่งตรวจ	การเก็บรักษาส่งตรวจ	ระยะเวลาในการเก็บ
งานโลหิตวิทยา	- Tube EDTA ใส่ใน Rack ตามวันตรวจวิเคราะห์ เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
	- Slide CBC เก็บใส่กล่องที่อุณหภูมิห้อง	๗ วัน
งานเคมีคลินิก	- Tube Clot Blood / Heparin ใส่ใน Rack ตามวันตรวจวิเคราะห์ เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
งานภูมิคุ้มกันวิทยา Anti- HIV	- Tube Clot blood ใส่ใน Rack ตามวันตรวจวิเคราะห์ เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
	● กรณี Negative เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
	● กรณี Positive เก็บในช่อง Freeze อุณหภูมิ - ๖ ถึง -๒๐ °C	๑ ปี
งานจุลวิทยาคลินิก	- Slide Gram's Stain เก็บใส่กล่องที่อุณหภูมิห้อง	๗ วัน
	- Slide AFB เก็บใส่กล่องที่อุณหภูมิห้อง	๔ เดือน
	- Sputum ไม่มีการเก็บ ยกเว้นต้องมีการตรวจเพิ่มเติมส่งต่อห้องปฏิบัติการภายนอก	๗ วัน
งานธนาคารเลือด	- Clot blood เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
	- สายจากถุงเลือดของ Donor เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
งานจุลทรรศน์ศาสตร์	- Urine ปกติไม่มีการเก็บ ยกเว้นต้องมีการตรวจเพิ่มเติมส่งต่อ ห้องปฏิบัติการภายนอก เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C	๗ วัน
	- Body Fluid บ่งชี้ให้ชัดเจนเก็บตามสภาพที่เหมาะสม เก็บในตู้เย็น อุณหภูมิ ๒-๘ °C หรือ Freeze อุณหภูมิ - ๖ ถึง -๒๐ °C	๗ วัน
	- เก็บ Urine ในตู้เย็นอุณหภูมิ ๒-๘ °C	๒ เดือน

หมายเหตุ : เมื่อครบกำหนดเวลาการจัดเก็บ นักเทคนิคการแพทย์จะอนุมัติให้พนักงานวิทยาศาสตร์ จัดการทำลาย โดยดำเนินการตามหลักการป้องกันการติดเชื้อ ต่อไป

การขอตรวจซ้ำหรือการขอตรวจวิเคราะห์เพิ่ม

ข้อกำหนดในการขอตรวจวิเคราะห์เพิ่ม

กำหนดให้ตรวจวิเคราะห์เพิ่มจากเลือดที่เจาะไว้แล้วได้ภายใน ๒๔ ชั่วโมงเท่านั้น (เนื่องจากไม่มีการดูดแยก Serum หรือ Plasma ออกจาก cell เพื่อลดขั้นตอนการทำงานและลดความเสี่ยงจากความผิดพลาดในการดูดแยก ซึ่งบางครั้งการแยกชั้นที่ไม่ดีพอหรือเจาะเลือดได้น้อยมากจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงกับบางการทดสอบ)

ผู้ให้บริการสามารถขอตรวจซ้ำหรือขอตรวจวิเคราะห์เพิ่มในสิ่งส่งตรวจเดิมที่ส่งมายังห้องปฏิบัติการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือการให้บริการทางห้องปฏิบัติการ ยกเว้นรายการตรวจวิเคราะห์ตามตารางนี้

หน่วยงานทดสอบ	รายการทดสอบที่ไม่สามารถตรวจซ้ำหรือตรวจเพิ่มเติมได้
เคมีคลินิก	- Calcium - Electrolyte
โลหิตวิทยา	- ESR
จุลทรรศน์ศาสตร์	- Urine analysis (UA) - Cell Count (CSF Fluid) - Stool Examination

หมายเหตุ : อาจมีรายการนอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น กรุณาติดต่อสอบถามกับห้องปฏิบัติการก่อนการส่งตรวจเพิ่มหรือขอตรวจซ้ำ

การขอส่งตรวจเพิ่มโดยใช้สิ่งส่งตรวจเดิมที่เคยส่งมาแล้ว

๑. การทดสอบที่ขอเพิ่มได้ เฉพาะกรณีที่ขอตรวจเพิ่มภายในเวลา ๑ วันหลังการเก็บสิ่งส่งตรวจที่จะใช้ตรวจเพิ่มและมีสิ่งตรวจเหลืออยู่เพียงพอต่อการตรวจ

๒. วิธีปฏิบัติในการขอส่งตรวจเพิ่มโดยใช้สิ่งส่งตรวจเดิมที่เคยส่งมาแล้ว (เฉพาะการทดสอบที่สามารถขอส่งตรวจเพิ่มได้เท่านั้น)

๒.๑ โทรศัพท์ติดต่อห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจสอบว่ามีสิ่งส่งตรวจที่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ระบุ และมีปริมาณเพียงพอหรือไม่

๒.๒ ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วพบว่าสามารถขอส่งตรวจเพิ่มโดยใช้สิ่งส่งตรวจเดิมได้ให้ดำเนิน คีย์รายการตรวจในระบบ BMS-HOSXP XE มาตามกระบวนการขอส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

การขอผลด่วน

ผู้ให้บริการสามารถขอผลด่วนโดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทางโทรศัพท์/วาจา และระบุความเร่งด่วนในใบขอส่งตรวจด้วย

ระบบการส่งต่อห้องปฏิบัติการภายนอก

๑. การส่งตรวจไปยังสถาบัน/หน่วยงานรับตรวจต่ออื่น ๆ จะส่งเฉพาะการทดสอบที่เกินขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการหรือการทดสอบที่ไม่สามารถทำได้อันเนื่องมาจากการขัดข้องทางเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ไม่สามารถแก้ไขได้

๒. ห้องปฏิบัติการภายนอกที่ส่งต่อต้องเป็นห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและอยู่ในบัญชีรายชื่อห้องปฏิบัติการรับตรวจต่อแล้ว

การรายงานผล

๑. ห้องปฏิบัติการจะต้องรายงานผลการตรวจที่ถูกต้อง ชัดเจน และมีข้อมูลครบถ้วนตามแบบการรายงานผล

๒. ผู้ตรวจวิเคราะห์จะต้องมีการลงนามในใบรายงานผลและรับผิดชอบในผลการตรวจและผลการตรวจที่เกี่ยวข้องกับคดี ต้องกระทำด้วยความรอบคอบทั้งในแง่กฎหมายและคุณภาพ

การรายงานผลฉบับเพิ่มเติม

๑. ในกรณีที่มีการรายงานผลไปแล้ว และทางห้องปฏิบัติการพบว่ามีความผิดพลาดในการรายงานผลจะโทรศัพท์แจ้งทันที และดำเนินการแจ้งผลที่ถูกต้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป และขอผลที่ผิดพลาดนั้นคืนห้องปฏิบัติการ

๒. ในกรณีที่มีการรายงานผลไปแล้วและมีการขอสำเนาผลการตรวจ ห้องปฏิบัติการจะออกให้ กรณีผลตรวจ Anti-HIV, (RPR) นักเทคนิคการแพทย์จะทำสำเนาและลงชื่อกำกับไว้

ความถูกต้องของการรายงานผล

๑. หากมีข้อสงสัยในความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ ผู้ใช้บริการสามารถติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ได้โดยตรงหรือทางแบบฟอร์มการรายงานความเสี่ยง

๒. ผลการตรวจที่มีความผิดปกติ ที่ห้องปฏิบัติการได้ตรวจสอบ ทาซ้ำจากตัวอย่างเดิม เพื่อยืนยันความถูกต้องแล้ว ห้องปฏิบัติการจะระบุ "Repeat" กำกับไว้

๓. สิ่งส่งตรวจไม่เหมาะสม เช่น เม็ดเลือดแดงแตก ซีรัมขุ่น ซีรัมเหลือง ภาชนะไม่เหมาะสม ไม่สามารถเก็บสิ่งส่งตรวจใหม่ได้ หรือจำเป็นต้องทำการทดสอบ ห้องปฏิบัติการจะบันทึกลักษณะไว้ในรายงานผลด้วย

การส่งผ่านผลการตรวจ

๑. ผลการตรวจจะถูกส่งเข้าระบบ LIS (SJB) แล้วส่งต่อไปยังระบบ BMS-HOSxP XE หน่วยงานสามารถดูผลหรือพิมพ์รายงานผลได้ ณ จุดบริการ โดยใช้รหัสผ่านสำหรับผู้รับผิดชอบเท่านั้น

๒. กรณีผลด่วนและมีการแจ้งผลทางโทรศัพท์แล้ว หากมีปัญหาใดๆ ให้ยึดในใบรายงานผลฉบับตัวจริง

๓. การรายงานผลตรวจวิเคราะห์จากหน่วยงานภายนอก จะรายงานในรูปแบบ Image หรือ ไฟล์ pdf. สามารถดูผลได้จากระบบ BMS-HOSxP XE

การส่งตรวจห้องปฏิบัติการภายนอก

รายการตรวจวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ จะส่งต่อให้ห้องปฏิบัติการรับตรวจต่อตรวจวิเคราะห์ โดยเป็นห้องปฏิบัติการที่ผ่านการประเมินแล้วว่ามีศักยภาพ สามารถตรวจวิเคราะห์ได้อย่างมีคุณภาพ มีการขนส่งตัวอย่างด้วยกระติกหรือกล่องโฟม ควบคุมอุณหภูมิ ๒-๘ °C ยกเว้นตัวอย่างสำหรับเพาะเชื้อที่เป็น Fluid, Transport media, ขวด Hemoculture จะนำส่งที่อุณหภูมิห้อง

รายละเอียดค่าวิกฤติ (Critical Values)

กรณีที่พบว่าผลการตรวจเป็นค่าวิกฤติ ทางห้องปฏิบัติการจะดำเนินการแจ้งผลทางโทรศัพท์ให้แพทย์ที่ส่งตรวจหรือพยาบาลเวรทราบ และส่งหลักฐานแบบบันทึกการรายงานค่าวิกฤติ (FM-LAB-๐๓๗) ให้เจ้าหน้าที่ จากนั้นให้เจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งค่าวิกฤติ ทำการบันทึกผลลงในแบบบันทึกการติดตามการตอบสนองของแพทย์ต่อการรายงานผลค่าวิกฤติ เพื่อให้แพทย์บันทึกและทำการประเมินต่อไป โดยค่าวิกฤติทางห้องปฏิบัติการค่าวิกฤติทางห้องปฏิบัติการได้ ได้แก่ :-

๑. ค่าวิกฤติทางเคมีคลินิก

ลำดับ	ชื่อการทดสอบ	ค่าวิกฤติ		
		Low	High	Unit
๑.	Blood sugar	≤ ๗๐	≥ ๔๐๐	mg/dl
๒.	Sodium (Na+)	≤ ๑๒๐	≥ ๑๖๐	mmol/L
๓.	Potassium (K+)	≤ ๒.๕	≥ ๖.๐	mmol/L
๔.	Chloride (Cl-)	≤ ๖๐	≥ ๑๒๐	mmol/L
๕.	Carbon Dioxide (CO ₂)	≤ ๑๐	≥ ๔๐	mmol/L
๖.	Trop I	-	≥ ๐.๕	ng/mL
๗.	CK-MB	-	≥ ๑๐.๐	ng/mL

๒. ค่าวิกฤติทางโลหิตวิทยา / MICROSCOPY

ลำดับ	ชื่อการทดสอบ	ค่าวิกฤติ	
		Low Value	High Value
๑.	WBC	≤ ๑,๕๐๐ cells/cu.mm.	≥ ๓๐,๐๐๐ cells/cu.mm.
๒.	HCT	≤ ๑๕%	≥ ๖๕%
๓.	Platelet Count	≤ ๔๐,๐๐๐ cells/cu.mm.	≥ ๑,๐๐๐,๐๐๐ cells/cu.mm.
๔.	INR	-	≥ ๕
๕.	VCT	≥ ๒๐ min.	
๖.	Malaria	Found ทุก ๆ Stage ของทุก Species ของ Malaria	
๗.	Body fluid	- Total WBC count ≥ ๕๐๐ cells/cu.mm. - PMN ≥ ๕๐%	
๘.	NS๑Ag หรือ Dengue Dengue IgG/IgM ด้วยวิธี IC	Positive	

๓. ค่าวิฤติหน่วยจุลชีววิทยาคลินิก

- ๑. AFB : Positive
- ๒. TB Gene expert : Positive
- ๓. Hemoculture: Positive (รพ.อุตรดิตถ์ จะรีบโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ)

ค่าปกติ

Test	ค่าปกติ	หน่วย
WBC	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐	mm ^๓
RBC	๓.๐-๕.๐	๑๐ ^๖ /mm ^๓
Hct	M ๔๐-๕๒, F ๓๖-๔๗	%
Hb	M ๑๔-๑๘, F ๑๒-๑๖	g/dl
Platelet Count	๑๔๐,๐๐๐-๔๔๐,๐๐๐	mm ^๓
MCH	๒๗-๓๑	pg
MCHC	๓๒-๓๖	g/dl
MCV	๘๐-๙๗	um ^๓
ESR	M ๐-๑๕, F ๐-๒๐	mm/hr
Malaria	Not found	-
DCIP	Negative	-
VCT	๙-๑๕	min
Urine for Protein	Negative	-
Urine for Sugar	Negative	-
Stool Exam	Not found	-
Occult Blood in Stool	Negative	-
Fasting Blood Sugar (FBS)	๗๐-๑๐๕	mg/dl
Blood Sugar (BS)	๗๐-๒๐๐	mg/dl
BUN	๗-๑๘	mg/dl
Creatinine	M ๐.๗-๑.๒, F ๐.๕-๐.๙	mg/dl
Uric acid	M ๓.๕-๗.๒, F ๒.๖-๖.๐	mg/dl
Cholesterol	<๒๐๐	mg/dl
Triglyceride	<๑๕๐	mg/dl
LDL-c	<๑๐๐	mg/dl
HDL-c	๓๕-๖๐	mg/dl
Total Protein	เดีน ๖.๔-๘.๓, นอน ๖.๐-๗.๘	g/dl
Albumin	๓.๕-๕.๐	g/dl

Test	ค่าปกติ	หน่วย
Direct Bilirubin	0-0.2	mg/dl
Total Bilirubin	0-1	mg/dl
AST/OT	<40	U/L
ALT/PT	<40	U/L
ALK Phosphatase	<100	U/L
MB (Microbilirubin)	0.0-0.5	mg/dl
Electrolyte		
* Na+	135-145	mmol/L
* K+	3.5-5.0	mmol/L
* Cl	98-107	mmol/L
* CO ₂	22-30	mmol/L
Calcium	8.8-10.3	mg/dl
Magnesium	0.7-1.1	mg/dl
Phosphorus	ผู้ใหญ่ 2.5-4.5 เด็ก 4.0-7.0	mg/dl
Urine microalbumin	0-300	mg/L
HbA _{1c}	< 7	%
PT(Prothrombin Time)	10 - 14	Sec.
INR (International Normalized Ratio)	Normal rang 0.8 - 1.1 Therapeutic rang 2-3	
Myoglobin	0.0-100.0	ng/ml
CK-MB	0.0-5.0	ng/ml
Troponin I	0.0-0.4	ng/ml
RPR	Non -reactive	-
Widal	Negative/1:80	-
Weil-Felix	Negative/1:80	-
RF (Rheumatoid Factor)	Negative	-
Leptospira Ab (Screening)	Negative	-
Gram Stain	Not found	-
AFB Stain	Negative	-
Modified AFB Stain	Negative	-
KOH	Not found	-
Wet Smear	Not found	-
HBs Ag	Negative	-

Test	ค่าปกติ	หน่วย
HBs Ag	Negative	-
HBs Ab	Negative	-
HBc Ag	Negative	-
HCV Ab	Negative	-
Anti - HIV	Negative	-
Amphetamine (ยาบ้า)	Negative	-
Marijuana (กัญชา)	Negative	-
Denque Ag	Negative	-
Denque IgG/IgM	Negative	-

ภาคผนวก

รายการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการที่เปิดให้บริการ

Test	Specimen	Method	Turn Around Time	Price
● HEMATOLOGY				
CBC	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๙๐
Hct	EDTA Blood ๓ ml.	Automate หรือ Microhematocrit	๓๐ min	๓๐
Hb	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๙๐
Platelet Count	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๙๐
MCH	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๙๐
MCHC	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๙๐
MCV	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๙๐
ESR	EDTA Blood ๒ ml.	Westergren	๙๐ min	๕๐
Malaria	EDTA Blood ๓ ml.	Microscopic	๓๐ min	๕๐
CSF / Fluid Exam	CSF / Fluid	Microscopic	๓๐ min	๕๐
- Sugar	CSF / Fluid	Automate	๓๐ min	๗๐
- Cell count	CSF / Fluid	Microscopic	๓๐ min	๕๐
Blood group – ABO	EDTA Blood ๓ ml.	Cell grouping and Serum grouping	๖๐ min	๓๐
Blood group – Rh	EDTA Blood ๓ ml.	Indirect Antiglobulin Test	๖๐ min	๕๐
DCIP	EDTA Blood ๓ ml.	Turbidimetry	Daily	๗๐
VCT	Clotted blood	Lee and White	๓๐ min	๕๐
PT(Prothrombin	๓.๒% Sodium Citrate	Turbidity	๓๐ min	๗๕

Time) / INR	๒.๗ ml			
• URINALYSIS				
Urine Analysis (UA)	Urine ๑๐-๒๐ ml.	Microscopic	๓๐ min (ด่วน ๑๕ min)	๖๐
Urine for Protein	Urine ๑๐-๒๐ ml.	ICA	๒๐ min	๒๐
UPT	Urine ๑๐-๒๐ ml.	ICA	๒๐ min	๗๐
Test	Specimen	Method	Turn Around Time	Price
• STOOL				
Stool Exam	Stool ๓-๕ g.	Microscopic	๒๐ min	๖๐
Occult Blood in Stool	Stool ๓-๕ g.	ICA	๒๐ min	๓๐
• BIOCHEMISTRY				
Glucose	NaF Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๔๐
BUN	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
Creatinine	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
Uric acid	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min	๖๐
Cholesterol	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min	๖๐
Triglyceride	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min	๖๐
HDL-c	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min	๑๐๐
Lipid profile	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min	๒๒๐
LFT	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๓๕๐
Total Protein	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๖๐
Albumin	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๓๐
Direct Bilirubin	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๔๐
Total Bilirubin	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๔๐
Globulin	Clotted blood ๔ ml.	-	๔๕ min	-
AST/OT	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๔๐
ALT/PT	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๔๐
ALK Phosphatase	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๔๕ min	๔๐
MB (Microbilirubin)	Blood in capillary tube (ห้ามโดนแสง)	Automate	๒๐ min	๔๐
Urine microalbumin	Urine ๑๐ ml	Automate	๓๐ min	๒๗๐
Urine microalbumin	Urine ๑๐ ml	ICA	๒๐ min	๕๕
HbA๑C	EDTA Blood ๓ ml.	Automate	๓๐ min	๑๕๐
Amphetamine	Urine ๑๐ ml.	ICA	๓๐ min	๑๐๐

(ยาบ้า)				
Marijuana (กัญชา)	Urine ๑๐ ml.	ICA	๓๐ min	๑๔๕
Cardiac triple test	Clotted blood ๔ ml.	Photometric	๓๐ min	๖๕๐
Test	Specimen	Method	Turn Around Time	Price
*CK-MB	Clotted blood ๔ ml.	Photometric	๓๐ min	๙๐
*Myoglobin	Clotted blood ๔ ml.	Photometric	๓๐ min	๓๐๐
*Troponin I	Clotted blood ๔ ml.	Photometric	๓๐ min	๒๖๐
Electrolyte	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๑๖๐
* Na+	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
* K+	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
* Cl	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
* CO ₂	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min (ด่วน ๒๐ min)	๔๐
Calcium	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min(ด่วน ๒๐ min)	๕๐
Magnesium	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min(ด่วน ๒๐ min)	๕๐
Phosphorus	Clotted blood ๔ ml.	Automate	๓๐ min(ด่วน ๒๐ min)	๕๐
● IMMUNOLOGY				
Syphilis	Clotted blood ๔ ml.	RPR	๓๐ min	๕๐
Widal	Clotted blood ๔ ml.	AGG	๓๐ min	๑๐๐
Weil-Felix	Clotted blood ๔ ml.	AGG	๓๐ min	๑๐๐
RF (Rheumatoid Factor)	Clotted blood ๔ ml.	AGG	๒๐ min	๘๐
Leptospira Ab (Screening)	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๒๐๐
Denque Ag	EDTA Blood ๓ ml.	ICA	๓๐ min	๒๖๐
Denque IgG/IgM	EDTA Blood ๓ ml	ICA	๓๐ min	๒๖๐
● MICROBIOLOGY				
Gram Stain	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๖๕
AFB Stain	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๖๐
Modified AFB Stain	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๖๐
Tzanck Smear	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๘๐
KOH	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๖๐
Wet Smear	Anykind Specimens	Microscopic	๓๐ min	๖๐
● HEPATITIS B VIRUS				
HBs Ag	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๗๐
HBs Ab	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๗๐
Test	Specimen	Method	Turn Around Time	Price

HBc Ab	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๑๖๐
● HEPATITIS C VIRUS				
HCV Ab	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๓๐๐
● AIDS				
Anti - HIV	Clotted blood ๔ ml.	ICA	๓๐ min	๒๒๐

Out Lab : ส่งต่อห้องปฏิบัติการภายนอก

- รายการตรวจ QUT LAB เป็นบริการเสริมที่จัดส่งตรวจวิเคราะห์ให้กับหน่วยงานผู้รับเหมาช่วง ดังนั้นระยะเวลาในการตรวจและราคาอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับหน่วยงานที่ให้บริการตรวจนั้น ๆ
- กรณีการส่งที่ไม่เคยส่งเป็นระยะเวลานาน กรุณาสอบถามรายละเอียดทางห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ก่อนการส่งตรวจ เพื่อป้องกันการผิดพลาด

รายการตรวจวิเคราะห์	สิ่งส่งตรวจ	เวลารับผล	ราคา
Acid Phosphatase ^๑	ไม้พันสำลีใส่ขวด Sterile	๑ เดือน	๓๐๐
Alpha-thalassemia ^๓	EDTA Blood ๓.๐ ml	๒ สัปดาห์	๖๐๐
Alcohol ^๓	NaF Blood ๓.๐ ml	๑ เดือน	๘๐๐
CD๔ ^๒	EDTA Blood ๓.๐ ml	๒ สัปดาห์	๕๐๐
HIV viral load ^๒	EDTA Blood ๖.๐ ml	๒ สัปดาห์	๒,๐๐๐
G-๖-PD ^๒	EDTA Blood ๓.๐ ml	๒ สัปดาห์	๖๐
Hb Typing ^{๒,๓}	EDTA Blood ๓.๐ ml	๒ สัปดาห์	๒๗๐
Reticulocyte ^๑	EDTA Blood ๓.๐ ml	๑ สัปดาห์	๔๐
CK (CPK) ^๒	Clotted blood ๔ ml	๑ สัปดาห์	๗๕
Hemoculture ^๒	Whole blood	๑๐ วัน	๓๐๐
Gene Xpert ^๒	Sputum	๑ สัปดาห์	๘๘๐
T๓ (Free) ^๒	Clotted blood ๔ ml	๑ สัปดาห์	๑๓๘
T๔ (Free) ^๒	Clotted blood ๔ ml	๑ สัปดาห์	๑๓๘
TSH ^๒	Clotted blood ๔ ml	๑ สัปดาห์	๑๓๘
TB culture ^๔	Sputum ๕ ml	๖ สัปดาห์	๒๐๐
DST ^๔	Sputum ๕ ml	๖ สัปดาห์	๒๕๐
TSH ,PKU ^๔	กระดาศกรอง	๑ เดือน	-

หมายเหตุ :

๑ : สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ

๒ : โรงพยาบาลอุดรดิตถ์

๓ : ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๒ พิษณุโลก

๔ : สำนักควบคุมและป้องกันโรคที่ ๒ พิษณุโลก

๕ : กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

๖ : โรงพยาบาลลันแล

อาจมีรายการนอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น กรุณาติดต่อสอบถามกับทางเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ